

قدیمی‌ترین کتاب دنیا چیست؟

قدیمی‌ترین کتاب جهان درحال حاضر شاید نسخه ای چند صفحه‌ای از جنس طلا باشد که در موزه ملی تاریخ بلغارستان نگهداری می‌شود.

همشهری آنلاین: قدیمی‌ترین کتاب جهان درحال حاضر شاید نسخه ای چند صفحه‌ای از جنس طلا باشد که در موزه ملی تاریخ بلغارستان نگهداری می‌شود.

بر اساس گزارش هاواستافورکز، این کتاب 6 صفحه‌ای از جنس طلای کوبیده 24 بوده و متونی متعلق به تمدن اتروسک بر روی آن حک شده‌است، یکی از معدود سیستم‌های نوشتاری که محققان هنوز در تلاشند تا آن را رمزگشایی کنند.

براساس گزارش‌ها، این کتاب که در سال 2003 به نمایش گذاشته شد، سنی در حدود دو هزار و پانصد سال دارد. کتاب درکنار رود استروما در جنوب غرب بلغارستان در یک معبد قدیمی کشف شد و توسط کاشف آن به موزه اهدا شد. با این همه وجود چنین کتابی نمی‌تواند دلیلی برای کشف قطعی قدیمی‌ترین کتاب جهان باشد. پاسخ دادن به پرسش قدیمی‌ترین کتاب جهان چیست، کار آسانی نخواهد بود و شاید هرگز پاسخی برای این پرسش یافته نشود.

تاریخ برخلاف تصور بسیاری از افراد ثابت نیست، بلکه پویاست و همواره درحال تغییر است زیرا ترجمه، تفسیر و دیدگاهی که نسبت به آن وجود دارد همواره درحال تغییر است. در صورتی که قرار باشد چاپ مبنای تعریف از یک کتاب حقیقی باشد، قدیمی‌ترین کتاب جهان انجیل گوتنبرگ است که در سال 1450 چاپ شد. البته هزاران سال پیش از گوتنبرگ نیز چینی‌ها با استفاده از صفحات چوبی ساختارهایی کتاب مانند به وجود می‌آوردند.

کاتبان فراعنه نیز در حدود سه هزار سال پیش نیایش‌ها و آوازهایی را بر روی صفحات پاپیروسی می‌نوشته‌اند، که شاید بتوان آنها را نیز کتاب‌هایی با یک صفحه بزرگ در نظر گرفت. لارن فری محقق کتاب‌ها و دست‌نوشته‌های کمیاب در دانشگاه کرنل معتقد است درباره قدیمی‌ترین کتاب جهان پرسش‌های متعددی وجود دارد که محققان همچنان با آنها درگیر هستند. وی معتقد است هر چیزی که از دیدگاهی جهانی پشتیبانی کرده و به آن متصل باشد را می‌توان کتاب نامید و بر اساس همین دیدگاه، وی کتاب ایلید هومر و حماسه گیلگمش را قدیمی‌ترین کتاب‌های جهان می‌داند.

نسخه‌ای از حماسه گیلگمش که در موزه بریتانیا نگهداری می‌شود، در قرن هفتم قبل از میلاد بر روی لوحه‌های گلی نوشته شده‌است اما این لوحه‌ها به یکدیگر وصل نیستند، از این رو از نظر فنی نمی‌توان آنها را کتاب نامید، اما این لوحه‌ها از نظر محتوی با یکدیگر در ارتباطند، اگرچه نمی‌توان فهمید که داستان از کجا آغاز می‌شود.

حقیقت این است که شاید این پرسش هرگز پاسخی نداشته باشد اما فری معتقد است یافتن قدیمی‌ترین کتاب جهان به معنی یافتن قدیمی‌ترین حقیقت است، نوعی آشکارسازی پدیده‌های اصیل است و از این رو انسان هرگز از یافتن آن دست برنخواهد داشت، تلاشی که متناسب با دیدگاه انسان به پرسش اصلی، قدیمی‌ترین کتاب چیست، ممکن است نتایج متفاوتی به دنبال داشته باشد و هرکس یافته‌ای را بر اساس دیدگاه خود، قدیمی‌ترین کتاب جهان بنامد.